

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра слов'янської філології та перекладу



“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. завідувача кафедри

В.Я. Звиняцьковський

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія зарубіжної літератури.

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 035 Філологія

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 035 Філологія Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська), Германські мови та літератури (переклад включно), перша – італійська), Новогрецька мова і література (переклад включно)

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація Переклад (новогрецька), Переклад (англійська), Переклад (італійська)

(назва спеціалізації)

факультет грецької філології та перекладу

(назва факультету)

2020 – 2021 рік

Робоча програма «Історія зарубіжної літератури»
(назва навчальної дисципліни)
для студентів за напрямом підготовки 035 Філологія.

Розробники: к. ф. н., старший викладач Волік Н.А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри слов'янської філології та перекладу

Протокол від "27" серпня 2020 року, № 1

В.о. завідувача кафедри В.Я. Звиняцьковський


(підпис)

(В.Я. Звиняцьковський)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Напрямок підготовки <u>035 Філологія</u> (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність: <u>Германські мови та літератури</u> (переклад включно), перша - англійська), <u>Германські мови</u> та <u>літератури</u> (переклад включно), перша – італійська), <u>Новогрецька мова і</u> <u>література</u> (переклад включно)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>«Творческое задание»</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 36		5-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>Бакалавр</u>	16 год.	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		59 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		1 год.	
Вид контролю:			
Іспит			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%) для денної форми навчання: ауд. заняття – 50%, самостійна робота - 40%, індивідуальна робота – 10%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Історія зарубіжної літератури» ґрунтується на філософських та культурологічних дисциплінах, а також на “Вступі в літературознавство” - дисципліні, що має безпосереднє відношення до літератури.

Мета викладання - показати значення та роль літератури у формуванні кожної людини; підвищити загальноосвітній та культурний рівень студентів, поглибити їх знання в галузі зарубіжної, а також російської літератури.

Задачі вивчення дисципліни:

показати розвиток літератури різних країн протягом століть;

пояснити, як відбувається взаємодія літературних процесів;

як формується національна мова та література; показати, що літературний процес формується не тільки завдяки особистості письменника, але й завдяки таким феноменам, як “пам’ять жанру”, ”великий час” і т. д.

Студент повинен **знати**: тексти творів, особливо класичних; час виникнення тих чи інших жанрових форм та їх розвиток; важливість спадкоємності у формуванні історико-літературного процесу; які літературні напрямки мали місце у тих чи інших країнах і коли вони грали ключову роль в історії літератури.

Студент повинен **вміти**: аналізувати твори; визначати жанр, виділяти ті чи інші композиційні особливості, відрізнити сюжет та фабулу і т. д.; орієнтуватися в закономірностях історико-літературного процесу окремої країни, а також розвитку літератури в цілому.

Програма курсу передбачає навчання впродовж п’ятого семестру. Передбачає 16 годин лекцій та 14 годин практичних занять, 45 годин самостійної роботи.

Форми підсумкового контролю: опрос на практичних заняттях; ІНДЗ; МКР, контроль самостійної роботи студентів.

Підсумковий контроль – іспит.

3. Програма навчальної дисципліни ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ АНТИЧНОЇ ТА ВІЗАНТІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тема 1. Історія давньогрецької літератури

Загальні проблеми давньогрецької літератури. Мовна ситуація в Давній Греції. Джерела грецької літератури. Епос Гомера. Гомер і літератури Західної Європи та Росії. Лірика. Елегія, ямб, мелос. Творчість Алкея і Сафо. Виникнення драми. Грецький театр. Трагедія та її структура. Творчість Есхіла, Софокла та Еврипіда. Стародавня антична комедія. Творчість Аристофана. Елліністична поезія. Виникнення малих жанрів. Грецька література як основа для розвитку римської літератури.

Тема 2. Історія римської літератури

Виникнення римської драми. Трагедія. Римська комедія. Творчість Плавта і Теренція. Поезія “малих форм”. Творчість Катулла. Творчість Вергілія. “Енеїда” як класичний зразок епопеї. Оди Горация. Гораций та світова література. Римська елегія. Доля і творчість Овідія. Овідій та російська поезія. Виникнення “нового стилю”. Трагедії Сенеки. Роман Апулея “Метаморфози”.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЕПОХИ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ВІДРОДЖЕННЯ.

Тема 3. Історія західноєвропейської літератури епохи Середньовіччя

Народна література. Кельтський епос. Германський епос. Староскандинавська література. Творчість скальдів. Англосаксонська поезія. Народна творчість та її відображення у письмових пам'ятниках. Французький та іспанський героїчний епос. Специфіка німецького епосу. Клерикальна література: Образи та тематика. Рицарська література 12-13 ст. Куртуазна поезія. Французька рицарська поезія та її основні характеристики. Міннезанг. Рицарський роман та його розвиток у Франції та Німеччині. Міська та народна література 12-15 ст. Фабліо, шванки. Народна пісня. Балада. Середньовічна драма.

Тема 4. Італійська література епохи Відродження. Італія як батьківщина європейського літературного відродження. Творчість Данте. Композиційні особливості “Божественної комедії”. Творчість Данте та світова література. Творчий шлях Петрарки. “Декамерон” Боккаччо. Поезія оточення Лоренцо Медичі. Жанр пасторалі. Італійська комедія масок.

Французька література епохи Відродження. Гурток Маргарити Наварської. Творчість Франсуа Рабле та народна культура Середньовіччя і Ренесансу. Творчість Франсуа Рабле в інтерпретації М. Бахтіна. “Плеяда” як значне явище французької літератури.

Література епохи Відродження в Іспанії та Англії. Лірика епохи Відродження. Розвиток роману. “Шахрайський” роман. Творчість Сервантеса. Композиційні особливості “Дон Кіхота”. Національна іспанська драма. Лопе де Вега та його школа. Стиль Бароко в літературі Іспанії. Драма Кальдерона. Література епохи Відродження в Англії. Особливості літературного процесу. Розвиток сонету, роману. Драматургія. Творчий шлях В. Шекспіра. Композиційні особливості комедії Шекспіра. Проблематика трагедій Шекспіра та їх філософський смисл.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ XVII – XVIII СТОЛІТТЯ

Тема 5. Стиль бароко. Західноєвропейська література епохи класицизму

Англійська література. Боротьба літературних напрямків. Англійське бароко та поезія Дж. Дона. Школа поетів-метафізиків. Розвиток “шахрайського” роману. Творчий шлях Дж. Мільтона. Французька література. Естетичні погляди епохи. Література французького

вільнодумства. Творчість Скаррона та бурлескна поезія. Класичний напрямок в поезії. Драматургія класицизму. Творчість П. Корнеля та Ж. Б. Мольєра. Творчість Ж. Расіна та естетика класицизму. Іспанська література. Творчість Л. Де Гонгори. Творчість Лопе де Вега та іспанська драматургія 17 ст. Розвиток іспанського роману. Німецька література. Бароко та німецька поезія. Розвиток італійської літератури.

Тема 6. Історія західноєвропейської літератури XVIII століття

Англійська література. Просвітительський класицизм та поезія О. Попа. Реалістичний просвітительський роман. Виникнення сентименталізму. “Кладовищенська” поезія та її творці. Виникнення романтизму. Творчий шлях У. Блейка. Розвиток англійського готичного роману. Французька література. Романна творчість Лесажа. Філософські повісті Вольтєра. Д. Дідро та реформація французької драматургії. Драматургія Бомарше. Італійська література. Італійська трагедія, її теоретики та творці. Розвиток жанру комедії del’ Arte. Лірична поезія. Німецька література. Літературно-естетично діяльність Г.Є. Лессінга. “Виховний роман”. Вплив німецької класичної філософії на літературу 70-80рр. “Sturm und Rank”. Творчість І.В.Гете. Композиційні особливості ранніх творів. Лірика 70-80рр. Трагедія “Фауст”: історія створення. Проблематика. Система персонажів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ XIX СТОЛІТТЯ

Тема 7. Західноєвропейська література XIX століття

Англійська література.”Озерна” школа як перший етап англійського романтизму. Творчий шлях Дж. Г. Байрона. “Дон Жуан” та світова література. Літературна діяльність В. Скота. Творчість Ч. Діккенса. У. Теккерей та його романи. Німецька література. Ранній романтизм: Естетичні погляди. Поезія Новаліса та Л. Тіка. Пізній романтизм. Творчість К. Брентано. Новели Гофмана. Різноманітність жанрів Г. Гейне. Новаторство Р. Вагнера. Французька література. Ранній романтизм та його особливості. Пізній романтизм. Лірика та романи В. Гюго. Співдружність поетів “Парнасу”. Творчий шлях Ш. Бодлера. Виникнення нових жанрів. Становлення реалізму. Соціально-психологічний роман. Творчий шлях О. Де. Бальзака. Драматична проблематика творчості Г. Флобера. Джерела та специфіка американського романтизму. Творчість Е. По. Жанрова своєрідність роману Г. Мелвілла “Мобі Дік або Білий кит” та його філософський зміст.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ КІНЦЯ XIX – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ

Тема 8. Західноєвропейська література кінця XIX–початку XX століття

Літературне життя Франції. Основні напрямки. Творча спадщина Є. Золя. Творчий шлях та новелістика Гі де Мопассана. Декаданс. Символізм, його джерела та теоретики. Поетичні особливості Ш. Бодлера. Поезія Ст. Малларме. Поль Валері як поет і теоретик. Творчий шлях М. Пруста. Основні напрямки німецької літератури. Творча спадщина Т. Мана. Поезія німецького символізму. Творчість Ст. Георге. Доля та вість Р.-М. Рільке. Лірика Г.Тракля. Норвезька література. Соціально-психологічна драма Г. Ібсена. Вплив творчості Ібсена на світову літературу. Англійська естетика та літературні напрямки на межі століть. Символізм та творчість О. Уайльда. Романна творчість письменників – неоромантиків. Реалізм і творчість Дж. Голсуорси. Новаторство драматургії Б. Шоу. Літературні напрямки американської літератури.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI. ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ XX СТОЛІТТЯ

Тема 9. Західноєвропейська література першої половини ХХ століття.

Літературне життя Європи та Америки. Творчість екзистенціалістів, модерністів, експресіоністів. Втрачене покоління. Епічний театр Брехта.

Тема 10. Західноєвропейська література другої половини ХХ століття.

Постмодернізм та реалізм.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ АНТИЧНОЇ ТА ВІЗАНТІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ												
Тема 1. Історія давньогрецької літератури	3	1	2									
Тема 2. Історія римської літератури	5	1				4						
Разом за змістовим модулем 1	8	2	2			4						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЕПОХИ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ВІДРОДЖЕННЯ.												
Тема 3. Історія західноєвропейської літератури епохи Середньовіччя	1	1										
Тема 4. Італійська література епохи Відродження.	7	1	2			4						
Разом за змістовим модулем 2	8	2	2			4						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ XVII – XVIII СТОЛІТТЯ												
Тема 5. Стиль бароко. Західноєвропейська література епохи класицизму	5	1				4						
Тема 6. Історія західноєвропейської літератури XVIII століття	3	1	2									
Разом за змістовим модулем 3	8	2	2			4						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ XIX СТОЛІТТЯ												

Тема 7. Західноєвропейська література XIX століття	9	3	2			4							
Разом за змістовим модулем 4	9	3	2			4							
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ КІНЦЯ XIX – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ													
Тема 8. Західноєвропейська література кінця XIX– початку XX століття	9	3	2			4							
Разом за змістовим модулем 5	9	3	2			4							
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI. ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ XX СТОЛІТТЯ													
Тема 9. Західноєвропейська література першої половини XX століття	8	2	2			4							
Тема 10. Західноєвропейська література другої половини XX століття.	4	2	2										
Разом за змістовим модулем 6	12	4	4			4							
Усього годин	54	16	4			4							
Модуль 2													
ІНДЗ	6		-	-	6			-	-	-			
Усього	60	16	14		6	24							

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Софокл «Царь-Едіп»- трагедія року	2
2.	Трагедія Шекспіра «Гамлет»	2
3.	Мольєр «Дон Жуан»	2
4.	Казка Гофмана «Крошка Цахес»	2
5.	Бальзак «Гобсек»	2
6.	Екзистенціалізм Сартра та Камю	2
7.	Постмодернізм Дж. Фаулза	2
	Всього	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поетика Арістотеля.	6
2.	Бальзак Передмова до «Людської комедії»	6
3.	Авангард і модернізм.	6
4.	Постмодернізм	6
	Всього	24

9. Індивідуальні завдання

Зробити проект, присвячений творчості письменника.

10. Методи навчання

Лекційні та семінарські заняття, конспектування, аналіз текстів, обговорення.

11. Методи контролю

Опитування на практичних заняттях; ІНДЗ; МКР, контроль самостійної роботи студентів, іспит.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Шкала оцінювання: національна і ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Лекційні матеріали.

14. Рекомендована література

1. Гомер Іліада. Одісея (на вибір).
2. Давньогрецька лірика.
3. Софокл Едіп-цар.
4. Аристофан Хмари. Жаби (на вибір).
5. Аристотель Поетика.
6. Теренцій. Свекруха.
7. Пісня про Роланд.
8. Трістан і Ізольда.
9. Сервантес " Дон Кіхот.
10. Лопе де вега Собака на сні.
11. Шекспір Гамлет. Сонет.
12. Мольєр Дон Жуан.
13. Дефо Робінзон Крузо.
14. Вольтєр Орлеанська дїва.
15. Гете Фауст.
16. Гофман Крихта Цахес.
17. Байрон Паломництво Чайльд-Гарольда.
18. Едгар По Розповіді.
19. Бальзак Гобсек.
20. Діккенс Рїздвяна пісня в прозі.
21. Кафка Перетворення.
22. Сартр Стїна.
23. Фаулз Вежа з чорного дерева.
24. Борхес Новели.
25. Хемїнгуей Старий і море.

Базова

1. Лосев А.Ф., Тахо-Годи А.А. и др. Античная литература: Учебник для высшей школы. / Под ред. А.А. Тахо-Годи. - М.: ЧеРо, 1997. - 543 с.
2. Храповицкая Г.Н., Коровин А.В. История зарубежной литературы: западноевропейский и американский романтизм: Учебник. / Г.Н. Храповицкая – М.: Флинта: Наука, 2003.
3. История зарубежной литературы XVIII века. / Под ред. Л. В. Сидорченко/ - М.: Высшая школа, 1999.
4. Кубарева Н. Зарубежная литература второй половины XX века. – М.: Лицей, 2002.
5. Луков В.А. История литературы. Зарубежная литература от истоков до наших дней. — М., 2003.

Допоміжна

1. Чавчанидзе Д.Л. Феномен искусства в немецкой романтической прозе. Средневековая модель и ее разрушение./ Д.Л. Чавчанидзе. – М, 1997.
2. Наливайко Д. Искусство: направления, течения, стили. – К.,1981.

3. Радциг С.И. История древнегреческой литературы. – М.,1977.
4. Тронский И.М. История античной литературы. – М.,1983.
5. Трыков В.П. Зарубежная литература конца XIX —начала XX веков: Практикум. — М., 2001.

15. Інформаційні ресурси

1. Журнальный зал. [Электронный ресурс]. –Режим доступа: <http://magazines.russ.ru/>
2. Словарь литературоведческих терминов. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.gramma.ru.